

Starożytny Rzym

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

W państwowym obrzędku rzymskim nie istniał jednolity centralistyczny stan kapłański, lecz występowało parę kolegiów kapłańskich zajmujących się odrębnymi sferami życia religijnego Rzymu. Byli to:

- **Pontyfikowie**. Najważniejsze kolegium zajmujące się przede wszystkim publicznym składaniem ofiar bogom. W skład tego kolegium wchodził pontifexowie, król ofiar, flamini i westalki. Sprawowali oni poza tym nadzór nad kultem prywatnym, ofiarami dla umarłych, małżeństwami, strzegli we wczesnym okresie republiki tajemnicy formułek procesowych. Głową tego kolegium był początkowo król, w okresie republiki był nim Pontifex Maksimus, który miał przed bogami imitować króla, od czasów cesarstwa tytuł ten nosili cesarze.
 - **Decemwirowie** (później **kwindecymwirowie**) ofiar, to kapłani bogów cudzoziemskich i obrzędki greckiego
 - **Augurowie** zajmowali się wróżeniem z lotu ptaków. Zajmowali się również haruspicjami, czyli wróżeniem z wnętrza zwierzęcia ofiarnego
- dalej mamy kolegia o mniejszym znaczeniu:
- **Saliowie** czuwali nad kultem Marsa. Strzegli również *ancilów*, czyli świętych puklerzy
 - **Arwalowie** odpowiedzialni byli za kult bóstwa Dea Dia
 - **Luperkowie** — kult Fauna Leperka

Rzymianie nie znali grobów, gdyż ciała poddawano kremacji, zaś urny z prochami przechowywano w domowych ołtarzach (Lary i Penaty)

Ofiary z ludzi. Żadna bodajże cywilizacja nie była od tego wolna. Również Rzymianie. Pisze o tym Liwiusz w swojej *Historii...* — w roku 216 p.n.e. po klęsce pod Kannami złożono nadzwyczajne ofiary prześlągalne: na forum pogrzebano żywcem dwie pary - galijską oraz grecką. Ponoć już wcześniej miały występować podobne wydarzenia. Pliniusz stwierdza zaś w *Historii naturalnej*, iż procederu tego zakazano (Senat) w roku 97 p.n.e. Jak jednak zauważa Wiesław Mossakowski, adiunkt prawa kanonicznego w Toruniu, praktyki takie były sporadyczne oraz „urzeczywistniane pod wpływem obcych religii w nadziei skuteczności owych zabiegów. Świadczy o tym fakt składania ofiar z cudzoziemców, przypominający praktyki Kartagińczyków, składania ofiar z jeńców wojennych. Jednak całkiem inna była rzeczywistość rzymska, gdyż na mocy 'lex XII tabularum' oraz na podstawie 'lex Clodia' obowiązywał ostry zakaz skazywania obywateli bez sądu" [1]

Westalki. Kapłanki rzymskie, strażniczki ognia publicznego, które nie miały wpływu na ich wybór do służby świątynnej (po określonym czasie westalka mogła jednak założyć rodzinę i opuścić świątynię), związane były ślubami czystości, których charakter był wielce bezwzględny. Westalkę, która straciła dziewictwo grzebano żywcem. Historia republiki i cesarstwa rzymskiego zna parę przypadków wykonania wyroku. Zagrzebanie żywcem polegało na umieszczeniu skazanej w małej izdebce, wraz z symbolicznymi porcjami jedzenia i picia, która następnie była zamurowywana lub zasypywano jej wejście ziemią. Legenda przekazuje nam jednak, iż po takiej egzekucji krewni westalki mogli ją nocą, cichaczem wyciągnąć z grobu.

W odsiecz księżycowi. „U wielu ludów podczas zaćmień księżyca czynią okropne szurum burum dla wyzwolenia gwiazdy nocnej od demonów, co na nią napadają; ten zwyczaj nie był nieznanym Grekom i Rzymianom. W myśl tych, co praktykują te hałaśliwe obrzędy, idzie zawsze o „przepędzenie" demonów". (Reinach)

Przypisy:

[1] w: Religia i prawo karne w starożytnym Rzymie, pod redakcją Dębińskiego i Kuryłowicza, Wyd. KUL, 1998, s.122

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 27-07-2002)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1508) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1508>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl